

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla

AAC 2024-8

Sierpień 2024 r.

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC) wyraża wdzięczność za wsparcie finansowe otrzymane od UE

*Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla
EURCAWaquatic*

Indeks

Indeks	2
Informacje ogólne o	3
EURCAWaquatic	3
Obowiązki i zadania ośrodka referencyjnego.....	3
Działania ośrodka EURCAWaquatic.....	3
Transfer wiedzy	3
Wspieranie dobrej polityki	4
Priorytetowe tematy związane z dobrostanem zwierząt wodnych	5
Zaangażowanie interesariuszy	6
Zalecenia dla państw członkowskich i Komisji	6
Transfer wiedzy	6
Wspieranie dobrej polityki	7
Tematy priorytetowe.....	7
Zaangażowanie interesariuszy	8

Informacje ogólne o

EURCAWaquatic

W marcu 2022 r. Komitet Doradczy ds. Akwakultury sformułował [zalecenie](#) doradzające Komisji Europejskiej ustanowienie ośrodka referencyjnego UE ds. dobrostanu zdolnych do odczuwania zwierząt wodnych w akwakulturze. AAC z zadowoleniem przyjmuje decyzję o utworzeniu na początku 2024 r. ośrodka EURCAWaquatic oraz fakt, że odzwierciedla to zalecenie AAC, aby w jego ramach działały instytucje dysponujące szerokim zakresem wiedzy specjalistycznej i możliwości pracy w terenie.

Obowiązki i zadania ośrodka referencyjnego

Ośrodki referencyjne UE ds. dobrostanu zwierząt zostały utworzone rozporządzeniem (UE) w sprawie kontroli urzędowych 2017/625. Sformułowane w nim obowiązki i zadania ośrodka to:

- (a) zapewnianie naukowej i technicznej wiedzy fachowej w zakresie ich misji obejmującej, w stosownych przypadkach w postaci skoordynowanej pomocy udzielanej odpowiednim krajowym sieciom wsparcia i organom działającym w dziedzinie podlegającej przepisom, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. f)¹;*
- (b) zapewnianie naukowej i technicznej wiedzy fachowej do celów opracowania i stosowania wskaźników dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 21 ust. 8 lit. e)²;*
- (c) opracowanie i koordynację rozwoju metod oceny poziomu dobrostanu zwierząt oraz metod poprawy dobrostanu zwierząt;*
- (d) prowadzenie badań naukowych i technicznych w zakresie dobrostanu zwierząt wykorzystywanych do celów komercyjnych lub naukowych;*
- (e) prowadzenie szkoleń dla pracowników krajowych sieci lub organów wsparcia naukowego, o których mowa w lit. a), dla pracowników właściwych organów oraz dla ekspertów z państw trzecich; oraz*
- (f) upowszechnianie wyników badań naukowych oraz innowacji technologicznych, a także współpracę z jednostkami badawczymi Unii w dziedzinach wchodzących w zakres ich misji.*

Działania ośrodka EURCAWaquatic

Transfer wiedzy

Podstawowym zadaniem ośrodka EURCAWaquatic jest opracowanie narzędzi i formułowanie opinii opartych na badaniach naukowych, możliwych do zastosowania w rzeczywistych sytuacjach i systemach produkcyjnych. W kontekście rozwoju wiedzy naukowej na temat dobrostanu zwierząt wodnych i najlepszych praktyk w akwakulturze jest to obecnie bardzo potrzebne.

¹ Wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt

² Przypadki i warunki, w których kontrole urzędowe mające na celu weryfikację zgodności z wymogami dotyczącymi dobrostanu zwierząt mogą obejmować stosowanie szczególnych wskaźników dobrostanu zwierząt opartych na mierzalnych kryteriach efektywności oraz opracowanie takich wskaźników na podstawie dowodów naukowych i technicznych.

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla EURCAWaquatic

W ostatnich latach zdobyto wiele naukowej wiedzy o dobrostanie zwierząt. Zastosowanie tej wiedzy jest w rzeczywistości trudne, zwłaszcza ze względu na różnorodność systemów produkcji akwakultury, różnorodność miejsc i środowisk, w których prowadzona jest akwakultura, a także ze względu na wyzwania związane z rozpowszechnianiem wiedzy naukowej i doświadczenia. Różnorodność warunków, w jakich prowadzona jest akwakultura, nakłada na podmioty tego sektora szczególne wymagania w zakresie innowacji i dostosowywania wiedzy do ich własnego kontekstu. Dzięki temu podmioty te dysponują wiedzą techniczną na wysokim poziomie. Wiedza, którą zdobyły, jest istotnym źródłem wiedzy technicznej w kontekście podejmowanych przez ośrodki EURCAWaquatic działań. Z kolei ośrodek EURCAWaquatic powinien wspierać dalszy transfer wiedzy poprzez ułatwianie komunikacji między podmiotami sektora akwakultury a ekspertami.

EURCAWaquatic powinien opracować narzędzia i formułować opinie, wykorzystując informacje uzyskane z najlepszych źródeł naukowych, oparte na najlepszych doświadczeniach oraz uzyskanych z połączonych wiedzy i doświadczenia wszystkich zainteresowanych stron. AAC liczy, że ośrodek EURCAWaquatic przyczyni się do tak bardzo potrzebnego budowania potencjału wśród władz UE i krajowych, hodowców akwakultury i innych zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych.

Potrzebne są wskazówki, jak przełożyć wiedzę naukową na pragmatyczną i przynoszącą lepsze wyniki praktykę. Gromadzenie wiedzy w wytycznych dotyczących najlepszych praktyk pomoże hodowcom w przestrzeganiu przepisów, spełnianiu wymogów w zakresie certyfikacji oraz opracowywaniu i wdrażaniu własnych najlepszych praktyk.

Zważywszy na wyzwania, z jakimi wiąże się wdrażanie wiedzy naukowej w systemach akwakultury, które są bardzo różnorodne, studia przypadków dobrych praktyk w europejskiej akwakulturze są szczególnie cenną formą doradztwa. Pomagają w zastosowaniu wiedzy naukowej w warunkach rzeczywistych oraz w rozpowszechnianiu nabytej wiedzy na temat skutecznego opracowywania i posługiwania się sprzętem oraz standardowymi procedurami operacyjnymi.

Nadal brakuje wiedzy na temat wielu aspektów zagadnienia dobrostanu zwierząt wodnych w akwakulturze. Ośrodek EURCAWaquatic powinien doradzać w zakresie aspektów najbardziej istotnych, w których tej wiedzy brakuje, i które powinny być priorytetowe w prowadzonych w przyszłości badaniach.

Wspieranie dobrej polityki

Potrzebne są wskazówki w zakresie interpretacji przepisów przez państwa członkowskie. Różnice w interpretacji przepisów między poszczególnymi państwami członkowskimi mogą prowadzić do nierównych reguł działania na jednolitym rynku i nieuzasadnionych obciążeń administracyjnych dla podmiotów sektora. Zapewnianie szkoleń i formułowanie opinii skierowanych bezpośrednio do właściwych organów oraz utworzenie platformy umożliwiającej organom krajowym wymianę poglądów i najlepszych praktyk może przyczynić się do wypracowania wspólnego podejścia, które jest niezbędne dla prowadzenia dobrej polityki.

Rady sformułowane przez ośrodek EURCAWaquatic i wyniki jego działań są przeznaczone do wykorzystania w akwakulturze, przy czym podmioty sektora akwakultury powinny być głównymi adresatami wszystkich prac ośrodka EURCAWaquatic. Opracowanie wspólnych narzędzi dla wszystkich zainteresowanych stron pozwoli na stosowanie zasad i najlepszych praktyk w ten sam sposób i jak najbardziej skutecznie. Ośrodek EURCAWaquatic powinien doradzać producentom i innym zainteresowanym stronom, a także właściwym organom w zakresie interpretacji przepisów

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla EURCAWaquatic

prawnych. Ośrodek EURCAWaquatic powinien skorzystać z wiedzy Mechanizmu Wsparcia Akwakultury (AAM) co do tego, jaka jest najbardziej odpowiednia formuła dla wyników i najskuteczniejsze sposoby ich rozpowszechniania w celu dotarcia do zainteresowanych stron z sektora akwakultury. Komitet Doradczy ds. Akwakultury powinien być powiadamiany o wszystkich wynikach prac ośrodka EURCAWaquatic.

Aby przepisy były skuteczne, muszą być uaktualniane i odpowiednie do zamierzonego celu. Ośrodek EURCAWaquatic powinien dokonać rewizji istniejącego prawodawstwa i zaproponować zmiany, aby prawodawstwo uaktualnić i dopasować do zamierzonego celu. Powinien również wspierać Komisję w rewizji i aktualizacji prawodawstwa oraz opracowywaniu nowych przepisów prawnych.

Ośrodek EURCAWaquatic powinien promować wyższe standardy dobrostanu zwierząt wodnych na całym świecie i przyczynić się do zapewnienia równych szans produktom europejskim względem importowanych dzięki szkoleniom ekspertów z krajów trzecich. Powinno się to odbywać poprzez współpracę na poziomie techniki w ramach umów o wolnym handlu zawieranych przez UE.

Ośrodek EURCAWaquatic powinien koordynować działania z innymi gremiami politycznymi i urzędami zajmującymi się dobrostanem zwierząt wodnych, aby ich działania były spójne i uzupełniały się, i aby unikać powielania działań. Koordynacja powinna obejmować działania Mechanizmu Wsparcia Akwakultury (AAM) i może obejmować na przykład działania EFSA, STECF itp. Działania ośrodka EURCAWaquatic i AAM w zakresie dostarczania strategicznych wytycznych dotyczących akwakultury oraz kontaktów z komitetem SCARfish w zakresie potrzeb badawczych powinny być koordynowane w sposób szczególny.

Priorytetowe tematy związane z dobrostanem zwierząt wodnych

AAC przedstawiła kompleksowy przegląd istotnych zagadnień związanych z dobrostanem zwierząt w europejskiej akwakulturze w niedawno sformułowanym zaleceniu dotyczącym Kodeksu Dobrych Praktyk w zakresie Dobrostanu w Europejskiej Akwakulturze. AAC uważa, że do priorytetowych tematów, nad którymi powinien pracować ośrodek EURCAWaquatic, należą:

- Ogłuszanie i ubój
- ≠ Uśmiercanie z konieczności
- Transport
- Przeładunek
- Potrzeby behawioralne ryb i wzbogacanie środowiska
- Gęstość obsady
- Karmienie i odżywianie
- Wycofanie paszy
- Alternatywne źródła paszy i suplementy
- Wpływ zmian klimatu na dobrostan zwierząt (w tym masowa śmiertelność, skutki zakwaszenia)
- ≠ Zapobieganie chorobom

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla EURCAWaquatic

- Strategie łagodzące mające na celu zmniejszenie problemów związanych z dobrostanem zwierząt z powodu ataków drapieżników

Najważniejszym priorytetem jest opracowanie co do wszystkich powyższych aspektów szeregu praktycznych wskaźników dobrostanu zwierząt w hodowlach. Powinny one obejmować wskaźniki specyficzne dla danego gatunku i etapu życia, obejmujące cały cykl życia.

Ośrodek EURCAWaquatic powinien skupić się na wdrażaniu wiedzy odnoszącej się do najczęściej hodowanych gatunków. W odniesieniu do potencjalnych nowych gatunków ośrodek EURCAWaquatic może doradzać w zakresie możliwości zapewnienia gatunkom w akwakulturze dobrego życia.

Zaangażowanie interesariuszy

Pomyślnie połączenie polityki, nauki i praktyki handlowej wymaga ścisłej współpracy zainteresowanych stron w zakresie projektowania, planowania i upowszechniania wyników działań. Ośrodek EURCAWaquatic powinien ściśle współpracować z zainteresowanymi stronami, w tym m.in. z producentami, organizacjami pozarządowymi, naukowcami, weterynarzami i urzędnikami, w tym z Komitetem Doradczym ds. Akwakultury i Radą Refleksyjną, jak ma to miejsce w przypadku poprzednich ośrodków referencyjnych. W miarę możliwości zainteresowane strony powinny działać wspólnie, aby lepiej się rozumieć. Niezbędne jest, aby EURCAWaquatic był na bieżąco z potrzebami podmiotów sektora akwakultury, zasadnością technologii w kontekście handlowym, a także aby zapewnił odpowiednie do kontekstu wyniki i rozpowszechnianie działań.

Zalecenia dla państw członkowskich i Komisji

Transfer wiedzy

- Głównym celem działań ośrodka powinno być opracowanie naukowo uzasadnionych narzędzi i formułowanie opinii, które można zastosować w praktyce.
- Utwierdzanie wiedzy w postaci wytycznych dotyczących najlepszych praktyk.
- Opracowanie studiów przypadków wdrażania najlepszych praktyk w realistycznym kontekście.
- Wykorzystywanie wiedzy zawartej w literaturze naukowej oraz wiedzy ekspertów zawodowych, w tym m.in. producentów, weterynarzy i organizacji pozarządowych.
- Udostępnienie wszystkich wyników podmiotom sektora akwakultury.
- Zapewnienie szkoleń dla podmiotów sektora akwakultury, lekarzy weterynarii i organizacji pozarządowych.
- Ustalenie co do jakich aspektów dobrostanu zwierząt wodnych brakuje wiedzy na potrzeby przyszłych badań naukowych.
- Wyniki powinny być rozpowszechniane w różnych dostępnych formatach, w tym w formie podcastu, i za pomocą platformy, która umożliwia przekazywanie informacji zwrotnych i dzielenie się wiedzą między zainteresowanymi stronami.

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla EURCAWaquatic

- Stosowanie się do wskazówek Mechanizmu Wsparcia Akwakultury dotyczących najlepszych sposobów rozpowszechniania wyników wśród zainteresowanych stron z sektora akwakultury.
- Opracowanie wspólnego z AAM programu szkoleń i doradztwa

Wspieranie dobrej polityki

- Wspieranie wspólnej interpretacji przepisów i wdrażanie prawodawstwa poprzez zapewnienie szkoleń i doradztwa dla organów krajowych, urzędowych lekarzy weterynarii oraz prowadzenie platformy wymiany poglądów i najlepszych praktyk (Uwaga: należy rozważyć zorganizowanie spotkania na obszarze państw członkowskich AAM).
- Dokonanie rewizji prawodawstwa, proponowanie zmian mających na celu jego aktualizację oraz wspieranie Komisji w dokonaniu rewizji przepisów i ich opracowywaniu.
- Zapewnienie szkoleń ekspertom z krajów trzecich.
- Koordynacja działań z innymi urzędami i gremiami, w tym ze Stałym Komitetem ds. Badań Rolniczych (SCAR), Komitetem ds. Ryb, Mechanizmem Wsparcia Akwakultury i Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz wszelkimi innymi urzędami UE zajmującymi się dobrostanem ryb.

Tematy priorytetowe

- Kompleksowe, praktyczne wskaźniki dobrostanu zwierząt w hodowli są najważniejszym priorytetem.
- Priorytetowe powinny być najbardziej rozpowszechnione gatunki zwierząt akwakultury.
- AAC uważa, że następujące tematy powinny być traktowane przez EURCAWaquatic za priorytetowe:
 - Ogłuszanie i ubój
 - Uśmiercanie z konieczności
 - Transport
 - Przeładunek
 - Potrzeby behawioralne ryb i wzbogacanie środowiska
 - Gęstość obsady
 - Karmienie i odżywianie
 - Wycofanie paszy
 - Wpływ zmian klimatu na dobrostan zwierząt (w tym masowa śmiertelność, skutki zakwaszenia)
 - Alternatywne źródła paszy i suplementy
 - Zapobieganie chorobom

Zalecenie Komitetu Doradczego ds. Akwakultury (AAC) w sprawie priorytetów dla EURCAWaquatic

- Strategie łagodzące mające na celu zmniejszenie problemów związanych z dobrostanem zwierząt z powodu ataków drapieżników
- Wskaźniki operacyjne dobrostanu specyficzne dla gatunku i etapu życia.
- Należy uwzględnić wszystkie główne systemy i technologie produkcji

Zaangażowanie interesariuszy

Ciągła i bliska współpraca ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym z producentami, organizacjami pozarządowymi, weterynarzami i naukowcami.

Komitet Doradczy ds. Akwakultury (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bruksela, Belgia

Tel.: +32 (0) 2 720 00 73

E-mail: secretariat@aac-europe.org

Twitter: @aac_europe

www.aac-europe.org